

8,5 km - 2 uur 46
Harderbos

Natuurmonumenten

Beverroute Harderbos, vlakbij Biddinghuizen

Wandel door de nieuwe 'oernatuur' van het Harderbos en zoek naar beversporen!

De rode wandelroute start bij de parkeerplaats aan de Karekietweg en is zo'n acht kilometer.

Let op: vanaf 1 maart 2024 zijn honden niet meer toegestaan op deze wandelroute. Als alternatief kan de Klimaatbosroute worden gewandeld. Vertrek vanaf P Schulp aan Mosselweg 33.

Praktische informatie

Honden niet toegestaan

Waar kun je starten

Parkeerplaats Karekietweg

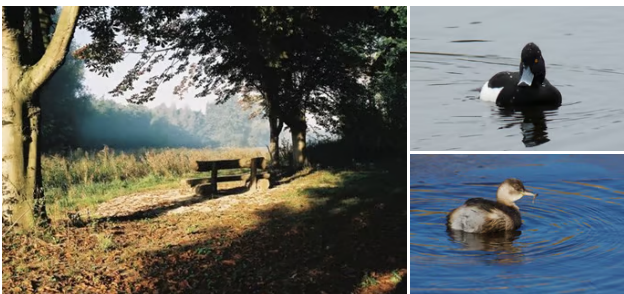

1 Bos op zeebodem

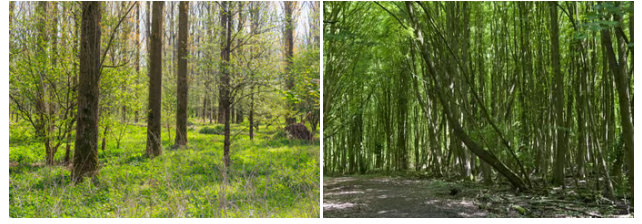
Dit bos is in de jaren zestig aangeplant; daarvoor was het een meer en eerder zelfs zee. Het Harderbos is aangelegd voor de productie van hout en later voor recreatie. Brede lanen en afwisselende bosranden typeren het bos. Nu mag de natuur zijn gang gaan, blijft dood hout liggen en wordt het steeds meer een 'oerbos'.

2 Zwemplas

Voor buurtbewoners zijn hier ooit een zonneweide en zwemplas aangelegd, maar deze zijn nooit echt in gebruik genomen. Nu leven er kuifeenden en dodaarzen en andere watervogels. Met veel verschillende bomen in kleine gebieden lijkt dit deel van het bos wel wat op een park.

3 Boswerelden

In het Harderbos groeien veel verschillende boomsoorten. Ieder bos heeft zijn eigen sfeer. Links staan populieren met hoge stammen, waardoor er veel licht op de bodem valt. De bodem is dan ook rijk begroeid. In het vak naast de populieren staat een beukenbos met een dicht bladerdek en weinig begroeiing op de bodem. Wanneer je in beide gedeeltes rondkijkt, merk je hoe sterk deze boswerelden verschillen.

4 Klimaatbos

Een bijzonder onderdeel van het Harderbos is het Klimaatbos dat in 2008 werd geplant. Maar liefst 6.000 mensen met hart voor de natuur plantten in een week tijd een hartvormig bos van 60.000 bomen. Een bos van 28 hectare dat CO2 opslaat en de aandacht vestigt op het klimaatprobleem. De bomen waren bij aanplant twee meter hoog. Nu is het een echt bos met bomen van wel twaalf meter.

5 Beversporen

Sinds de eeuwwisseling leven er bevers in het Harderbos. Overal in het Harderbos kun je langs het water hun sporen zien: afgeknaagde wilgen en essen, takken in het water waarvan de bast is opgegeten en typische 'beverglijbaantjes', modderige pekken waar de dieren het water in- en uitkomen. De ijverige knaagdieren voelen zich prima thuis in het Harderbos. Het aantal burchten groeit en jaarlijks worden er jongen geboren. De kans op een ontmoeting is klein, want bevers zijn echte nachtdieren.

6 Natuurvriendelijke oever

Bij de aanleg van de polder zijn grote tochten en vaarten gegraven. De belangrijkste functie hiervan was het aan- en afvoeren van water. De waterkanten waren steil en voor natuur was geen plek. De laatste decennia zijn over een grote lengte in het Harderbos natuurvriendelijke oevers aangelegd. Het talud is hier flauw en er zijn poelen en eilanden aangelegd.

7 Wielewaal

Na het fijnsparrenbos strekt zich aan de rechterkant een flink populierenbos uit. Dit is een goede plek om de wielewaal te horen en misschien zelfs te zien. De wielewaal is een bijzondere zangvogel met een opmerkelijke roep: wiela-wieoo en een al even 'exotisch' uiterlijk met felgele veren. Vooral in mei, als de wielewalen net terug zijn uit Afrika, is hun gejodel vaak te horen. Bij ons nestelen ze bij voorkeur ergens hoog in een populier; wielewalen komen maar zelden in de buurt van de grond. Vanaf augustus trekken de ouders met hun jongen weer naar het zuiden.

8 Poelen

In het Harderbos liggen tientallen poelen. Ze zijn speciaal gegraven voor de vele kikkers (bruine en groene) en padden die in dit gebied leven. In deze poelen zetten de amfibieën hun dril af. Door de oevers glooiender en enkele waterlopen natter te maken, wil Natuurmonumenten dit waterleven bevorderen. Het Harderbos vormt zo een verbinding tussen de natte natuur van het moerasgebied Harderbroek en het vochtige weidevogelgebied de Kievitslanden.

9 Vlinders en kersenbloesem

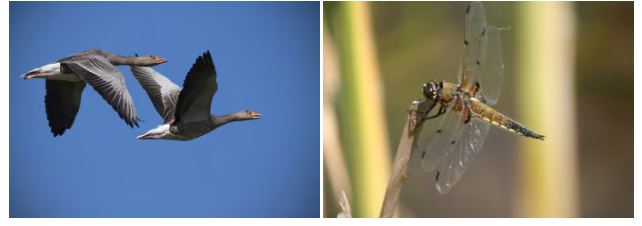
Bosranden en graslanden zijn aantrekkelijk voor vlinders; er is weinig wind en het wordt snel warm als de zon schijnt. Op mooie dagen vliegen hier oranjetipje, bruin zandoogje, gehakkelde aurelia's en dagpauwogen. Eind april kun je hier genieten van de hagelwitte kersenbloesems, zwarte stammen en pril groene blaadjes tegen een ondergrond van groen gras en knalgele paardenbloemen. Een volgend hoogtepunt is rond augustus als de vruchten rijp zijn en allerlei dieren van de kersen komen smullen. Veel vogels natuurlijk, zoals de appelvink, maar ook zoogdieren, waaronder de vos.

10 Pluvierentocht

De Pluvierentocht is een van de vele oorspronkelijke tochten (brede sloot) in het Harderbos. Vroeger was deze vooral bedoeld om water af te voeren. Nu is de tocht afgedamd en staat het waterpeil hoger. Hierdoor wordt het bos natter en dat is goed voor de planten en dieren die hier leven.

11 Lepelaarsplas

In het Harderbos liggen enkele grote plassen, zoals de Lepelaarsplas, die ontstaan zijn door zandwinning. De ondiepe randen zijn inmiddels begroeid met dichte rietzomen, terwijl de diepere stukken open gebleven zijn. Die afwisseling van beschut riet en open water maakt deze plas aantrekkelijk voor allerlei moerasplanten, watervogels en insecten. In de Lepelaarsplas broeden bijvoorbeeld grauwe ganzen en rietvogels zoals de rietzanger. Soms horen de boswachters hier een roerdomp of vliegt er een bruine kiekendief. In de zomermaanden trekken vooral de vele vlinders en libellen hier de aandacht.

12 Begrazing

Schotse Hooglanders voeren in het Harderbos 'begrazingsbeheer' uit. Ze houden de open plekken open en eten van bomen en struiken, waardoor er meer variatie ontstaat. Planten, insecten en vogels profiteren van die afwisseling.

13 Finish

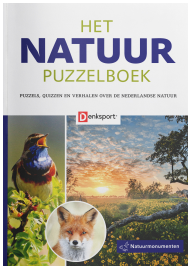
De boswachters van Natuurmonumenten hopen dat je een mooie wandeling hebt gehad en ontvangen je graag weer in Flevoland!

Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

nm.nl/de-natuur-in/word-lid

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek